Faunistische aantekeningen
5. Pseudamnicola confusa (Frauenfeld, 1863) nieuw voor de Nederlandse fauna [1])

door
C. O. VAN REGTEREN ALTENA
(Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden)

Sinds ADAM in 1940 aantoonde, dat *Pseudamnicola confusa* (Frnfd.) bij Lokeren en Antwerpen in België voorkomt, leek het mij waarschijnlijk, dat deze soort ook in zuidwestelijk Nederland te vinden zou zijn. Daarom lette ik al jaren in het bijzonder op haar bij het uitzoeken van aanwinsten voor de verzameling Nederlandse Mollusca van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie. Deze oplettendheid werd in 1957 beloond bij het opnemen van de collectie, die Dr. W. VERVOORT enige tijd tevoren aan het museum had geschonken. Hierin bleken zich twee exemplaren van *Pseudamnicola confusa* te bevinden: het eerste een leeg schelpje zonder periost, maar gaaf en volkomen karakteristiek, in een monster van *Bithynia tentaculata* (L.) en *B. leachi* (Shepp.) uit aanspoelsel verzameld aan de Zuiddijk van Rozenburg op 16 maart 1944 (fig. 1, links), het tweede eveneens van Rozenburg, maar met *Potamopyrgus jenkinsi* (Smith) levend aangetroffen in een poeltje aan de Nieuwe Waterweg op 15 juli 1945 (fig. 1, rechts).

Pseudamnicola confusa is een kleine prosobranchiaat, die bij oppervlakkig onderzoek licht voor een jonge *Bithynia* wordt gehouden. De schelp heeft echter bij gelijke afmetingen een groter aantal windingen, die afgeplat-convex zijn en door een diepe sutuur gescheiden. Het operculum is, in tegenstelling tot dat van *Bithynia*, hoornig en spiraalsgewijs gewonden. De afmetingen in mm van de Nederlandse schelpjes zijn: hoogte 3.2, breedte 2.2; hoogte 3.1, breedte 2.2. Behalve uit België is de soort nog bekend van de O. en Z. kust van Engeland, de Z. en W. kust van Ierland (Census, 1951) en het Middellandse-Zeegebied.

De heer VERVOORT herinnerde zich nog ongeveer waar hij in 1945 wel aan de Nieuwe Waterweg had verzameld. Daarom maakten wij op 5 september 1957 een excursie naar Rozenburg met het doel te trachten een serie van deze voor onze fauna nieuwe soort te bemachtigen. Deze tocht werd niet met succes bekroond. Het buitendijkse land met zijn poelen en sloten is altijd al een

[1]) No. 4, zie: Basteria, vol. 19, p. 26 (1955).

veranderlijk gebied en sinds 1945 is hier de situatie bovendien door vernieuwing van de dijk sterk gewijzigd. Wij zijn daarom niet zeker of wij wel op de goede plaats hebben gezocht; ook is het mogelijk dat de poel, waarin de soort in 1945 werd aangetroffen, niet meer bestaat.

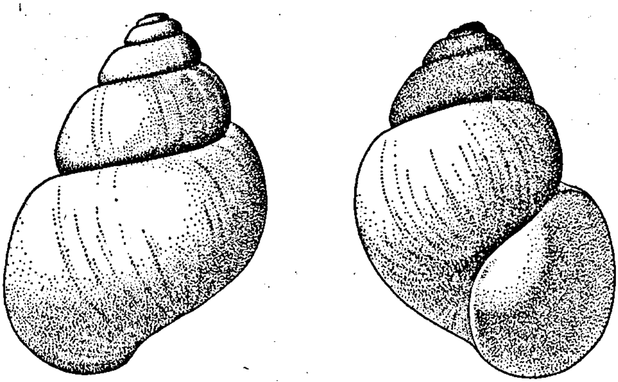


Fig. 1. *Pseudamnicola confusa* (Frnfd.), links: uit aanspoelsel aan de Zuiddijk van Rozenburg, rechts: uit een poeltje aan de Nieuwe Waterweg voor de Noorddijk van Rozenburg.

Opmerkzaamheid op het voorkomen van deze soort in brak, bijna zoet, water in zuidwestelijk Nederland kan waarschijnlijk meer vindplaatsen van *Pseudamnicola confusa* aan het licht brengen.

GECITEERDE LITERATUUR

Adam, W., 1940. Notes sur les gastéropodes. VII. — Sur la présence de *Pseudamnicola confusa* (Frauenfeld, 1863) en Belgique. Bull. Mus. R. Hist. Nat. Belgique, vol. 16 no. 12.

Census of the distribution of British non-marine Mollusca. 1951. Journ. of Conchol., vol. 23 no. 6 & 7.

SUMMARY

The first records of *Pseudamnicola confusa* from the Netherlands are published. An empty shell (fig. 1, left) was found washed ashore at the S. coast of the island of Rozenburg in 1944, a living specimen (fig. 1, right) in a pool outside the dike of the 'Nieuwe Waterweg' at the N. coast of the same island in 1945. Both specimens belonged to samples in Dr. W. VERVOORT's collection of Mollusca, which was recently presented to the Rijksmuseum van Natuurlijke Historie at Leiden.